

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3To/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3719010022
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3719010022.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Hargaša a sudcov JUDr. Dušana Krč-Šeberu a JUDr. Mariána Dunčka v trestnej veci proti obžalovanému X. B., nar. X.X.XXXX v B. Z., trvale bytom X. W. XXX, okres Považská Bystrica, trestne stíhaného pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b), j) Tr. zák., na verejnom zasadnutí konanom dňa 18. augusta 2021, prejednal odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Považská Bystrica proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 1T/10/2019 zo dňa 17. septembra 2019 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátora zamietá, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 17. septembra 2019, sp. zn. 1T/10/2019 bol obžalovaný X. B. podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Považská Bystrica, č. Pv 581/17/3306-53 zo dňa 18.1.2019, pre skutok, obžalobou právne posúdený ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b), j) Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť tak, že od presne nezistenej doby v roku 2009 do presne nezistenej doby v jeseni v roku 2016 v rodinnom dome č. XXX v X. W., okr. B.. Z., pod vplyvom alkoholu, týral svoju manželku K. B. a synov L. B., nar. XX.XX.XXXX, a B. B., nar. XX.XX.XXXX, tak, že ich opakovane, spočiatku len cez víkendy, v noci budil a vulgárne im nadával, tiež im nadával, že sú príživníci, že nevedia zadovážiť do domácnosti finančné prostriedky, synov vyhánal pracovať a vyčítal im, že študujú, svietil im v noci v izbách, búchal dverami, čím spôsoboval, že boli unavení a do práce a do školy chodili nevyspatí, vypínal im elektrinu a požadoval od synov, aby sa do školy učili pri sviečkach a z tohto dôvodu sa nemohli pripravovať do školy, bránil im užívať plyn na varenie, cez zimu im opakovane zakazoval kúriť, bránil im v prístupe ku kotlu a k drevu, tým, že zamykal kotolňu a dreváreň, vypínal im teplú vodu a v lete im vypínal aj studenú vodu s tým, že sa majú umývať v potoku, zakazoval im brať si jedlo, následne, po rozvoze manželstva, ktoré bolo rozvedené v lete v roku 2015, sa približne od jesene v roku 2016 jeho agresívne správanie zintenzívnilo a smerovalo už len voči v tom čase jeho dospelým synom, nakoľko jeho bývalá manželka K. B. sa zo spoločnej domácnosti v jeseni v roku 2016 odsťahovala, a takmer denne najmä pod vplyvom alkoholu, pokračoval v hore uvedenom agresívnom správaní sa s tým, že dokonca svojich synov vyhánal z domu s odôvodnením, že je to jeho dom, neustále im vulgárne nadával, v noci im búchaval na dvere izieb, v ktorých sa zo strachu pred ním zamykali, opakovane im dvere na izbách vykopol, hádzal po synoch rôzne predmety, napr. hrnce, nôž, kamene, obklad, tiež sa na nich s rôznymi predmetmi napr. sekerou alebo drevenou palicou zaháňal, vyhadzoval im zo skriň oblečenie, rozbíjal sklá na dverách ich izieb, bránil im v hygiene tým, že keď sa išli do kúpeľne umývať, prišiel za nimi a díval sa na nich a zároveň ich z kúpeľne vyhánal alebo im vypínal čerpadlo na vodu, čo pokračovalo až do dňa 06.05.2017, kedy opätovne rozbil sklo na dverách izby svojho syna R.. B. B. a porozhazoval mu veci v izbe, následkom čoho obaja synovia obv. B. odišli k starej matke z matkinej strany a domov sa už viac nevrátili,

pričom z jeho konania mali poškodení K. B., R.. B. B. a R.. L. B. dlhodobý a stály stres, pociťovali úzkosť a strach, zo strachu sa v noci zamykali vo svojich izbách, trpeli únavou a enormným psychickým vyčerpaním, čo sa prejavilo u K. B. poruchami spánku, búšením srdca a žalúdočnými kŕčmi, u R.. B. B. celkovým psychickým a fyzickým diskomfortom a anticipačnou úzkosťou spojenou s obavami z budúceho agresívneho správania sa obv. B. a u R.. L. B. búšením srdca, desivými snami a generalizovanou úzkosťou na hranici svojich možností až psychického vyčerpania, nakoľko skutok nie je trestným činom.

Citovaný rozsudok okresného súdu nenadobudol právoplatnosť, pretože proti nemu podal odvolanie prokurátor do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení rozsudku. Dodatočne prokurátor odvolanie písomne odôvodnil nasledovne:

„V trestnej veci proti obž. X. B., obžalovanému zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 3 písm. b/ Tr.zák. s poukázaním na § 138 písm. b/, j/ Tr. zák. som na hlavnom pojednávaní uskutočnenom dňa 17.09.2019 na Okresnom súde Pov. Bystrica, bezprostredne po vyhlásení rozsudku sp. zn. 1T/10/2019, do zápisnice podala odvolanie proti výroku o oslobodení obž. X. spod obžaloby, ktoré odvolanie odôvodňujem nasledovne:

Dňa 21.01.2019 bola na Okresný súd Pov. Bystrica podaná obžaloba na obv. X. B., nar. XX.XX.XXXX v B.. Z., trvale bytom X. W. XXX, okr. B.. Z., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukázaním na § 138 písm. b/, j/ Tr. zák. spáchaný na tom skutkovom základe, že od presne nezistenej doby v roku 2009 do presne nezistenej doby v jeseni v roku 2016 v rodinnom dome č. XXX v X. W., okr. B.. Z., pod vplyvom alkoholu, týral svoju manželku K. B. a synov L. B., nar. XX.XX.XXXX, a B. B., nar. XX.XX.XXXX, tak, že ich opakovane, spočiatku len cez víkendy, v noci budil a vulgárne im nadával, tiež im nadával že sú príživníci, že nevedia zadovážiť do domácnosti finančné prostriedky, synov vyháňal pracovať a vyčítal im, že študujú, svietil im v noci v izbách, búchal dverami, čím spôsoboval, že boli unavení a do práce a do školy chodili nevyspatí, vypínal im elektrinu a požadoval od synov, aby sa do školy učili pri sviečkach a z tohto dôvodu sa nemohli pripravovať do školy, bránil im užívať plyn na varenie, cez zimu im opakovane zakazoval kúriť, bránil im v prístupe ku kotlu a k drevu, tým, že zamykal kotolňu a dreváreň, vypínal im teplú vodu a v lete im vypínal aj studenú vodu s tým, že sa majú umývať v potoku, zakazoval im brať si jedlo, následne, po rozvode manželstva, ktoré bolo rozvedené v lete v roku 2015, sa približne od jesene v roku 2016 jeho agresívne správanie zintenzívnilo a smerovalo už len voči v tom čase jeho dospelým synom, nakoľko jeho bývalá manželka K. B. sa zo spoločnej domácnosti v jeseni v roku 2016 odsťahovala, a takmer denne najmä pod vplyvom alkoholu, pokračoval v hore uvedenom agresívnom správaní sa s tým, že dokonca svojich synov vyháňal z domu s odôvodnením, že je to jeho dom, neustále im vulgárne nadával, v noci im búchaval na dvere izieb, v ktorých sa zo strachu pred ním zamykali, opakovane im dvere na izbách vykopol, hádzal po synoch rôzne predmety, napr. hrnce, nôž, kamene, obklad, tiež sa na nich s rôznymi predmetmi napr. sekerou alebo drevenou palicou zaháňal, vyhadzoval im zo skríň oblečenie, rozbíjal sklá na dverách ich izieb, bránil im v hygiene tým, že keď sa išli do kúpeľne umývať, prišiel za nimi a díval sa na nich a zároveň ich z kúpeľne vyháňal alebo im vypínal čerpadlo na vodu, čo pokračovalo až do dňa 06.05.2017, kedy opätovne rozbil sklo na dverách izby svojho syna R.. B. B. a porozhadzoval mu veci v izbe, následkom čoho obaja synovia obv. B. odišli k starej matke z matkinej strany a domov sa už viac nevrátili, pričom z jeho konania mali poškodení K. B., R.. B. B. a R.. L. B. dlhodobý a stály stres, pociťovali úzkosť a strach, zo strachu sa v noci zamykali vo svojich izbách, trpeli únavou a enormným psychickým vyčerpaním, čo sa prejavilo u K. B. poruchami spánku, búšením srdca a žalúdočnými kŕčmi, u R.. B. B. celkovým psychickým a fyzickým diskomfortom a anticipačnou úzkosťou spojenou s obavami z budúceho agresívneho správania sa obv. B. a u R.. L. B. búšením srdca, desivými snami a generalizovanou úzkosťou na hranici svojich možností až psychického vyčerpania.

Okresný súd Pov. Bystrica rozsudkom Okresného súdu Pov. Bystrica sp. zn. 1T/10/2019 zo dňa 17.09.2019 obž. X. B. podľa § 285 ods. 1 písm. b/ Tr. por. oslobodil spod obžaloby, nakoľko mal za to, že skutok nie je trestným činom.

Súd na základe vykonaného dokazovania ustálil, že v danom prípade obž. B. svojím konaním nenaplnil materiálne znaky zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukázaním na § 138 písm. b/, j/ Tr. zák., najmä z dôvodu, že nemal za preukázané, že konanie obž. B. bolo tak intenzívne, aby bolo v dôsledku svojej hrubosti, bolestivosti a bezohľadnosti

spôsobilé privodiť poškodeným ťažké príkorie. Súd obž. B. nevyhodnotil ako takého agresora, ktorý by svojím konaním spôsobil poškodeným utrpenie formou ťažkého príkoria, ktoré by súd mohol označiť ako hrubší stupeň surovosti.

Rozsudok okresného súdu nepovažujem za zákonný a opodstatnený, lebo súd nesprávne vyhodnotil zabezpečené dôkazy.

Zo spáchania skutku obž. B. usvedčujú predovšetkým výpovede poškodených. Ich výpovede možno hodnotiť ako dôveryhodné, nejavili sa ako tendenčné, s úmyslom uškodiť obžalovanému. Poškodení vo svojich výpovediach popísali každodenný život s obžalovaným v spoločnej domácnosti, jeho správanie sa voči nim pod vplyvom alkoholu a dopad konania obžalovaného na ich psychické a fyzické zdravie v tejto súvislosti poukazujem na to, že skutočnosť, že voči synom nedochádzalo k fyzickému násiliu je odôvodnená tou skutočnosťou, že boli fyzicky zdatnejší ako obžalovaný a dokázali sa jeho útokom a napádaním brániť. Z ich výpovedí ako aj z výpovede ich matky totiž vyplýva, že obž. B. svojich rodinných príslušníkov napádal aj fyzicky, pričom synovia sa mu ubránili, ale matka nie, nakoľko pošk. R.. L. B. uviedol, že mal strach nechať matku samú s opitým obžalovaným a vtedy zostával doma, aby matku pred útokmi obžalovaného ubránil.

Výpovede poškodených boli bez rozporov, hodnotím ich ako rovné, nepopreli, že sa stalo, že došlo aj k vzájomným potýčkam s obžalovaným, pričom, ale všetci sa ale vo svojich výpovediach zhodli, že provokoval a prvý fyzicky útočil vždy obžalovaný.

Týranie poškodených, a to najmä na úrovni psychickej bolo jednoznačne preukázané znaleckým posudkom PhDr. Andreja Franeka, znalca z odboru psychológia. Znalec potvrdil, že všetci traja poškodení boli obž. B. dlhodobo psychicky týraní, boli v neustálom strese, trpeli tzv. anticipačnou úzkosťou z toho, čo sa bude doma diať, keď bude otec znovu opitý, boli chronicky nevyspaní, v dôsledku čoho mali rôzne psychosomatické prejavy, ako búšenie srdca, žalúdočné kŕče, poruchy spánku. Ich psychická obrana spočívala najmä v únikoch z domu. U všetkých troch poškodených znalec vyhodnotil, že sú schopní správne a úplne vnímať sledované a prežité udalosti, zapamätať si ich a verne reprodukovať prežitý dej bez nadsadzovania alebo skresľovania, že nemajú sklony ku konfabuláciám a iným negatívnym javom, ktoré by skresľovali vierohodnosť ich výpovedí. Po dôslednom vyhodnotení výpovedí poškodených možno konštatovať absenciu motívu, ktorý by bol dôvodom ich prípadnej krivej výpovede. Pri výsluchu na hlavnom pojednávaní znalec v plnom rozsahu zotrval na záveroch svojho znaleckého posudku a doplnil, že o týranie ide za podmienky splnenia štyroch kritérií a to, dlhodobosť a opakovanie protiprávneho konania, jasná hranica medzi obeťou a agresorom, eskalácia a neverejnosť, ktoré podmienky boli podľa zhodnotenia znalca u pošk. R.. B. B., R.. L. B. a K. B. splnené.

Pokiaľ ide o znalecký posudok a výsluch znalca MUDr. Stanislava Hastíka na HP uvádzam, že v závere ZP síce znalec vyhodnotil, že obž. B. nie je závislý na alkohole a neodporučil mu protialkoholickú liečbu, zároveň vyhodnotil, že u obž. B. sa objavovali obdobia situačného zneužívania alkoholu s preferenciou piva a vodky, sólovaním, sporadickým ťahovým pitím, ale bez cravingu, vytvorenej závislosti, zníženej tolerancie a odvykacích príznakov. Znalec vyhodnotil, že agresivita nie je dominantnou povahovou črtou obž. B., ale v určitých situáciách u neho mohlo dochádzať k labilizácii afektivity s následným unáhlenými reakciami na situáciu formou verbálnej agresivity, znásobenými požitým alkoholom.

K výpovedi svedkyne S. B. len stručne uvádzam, táto sa ku skutku v podstate nevedela vyjadriť, v dome obžalovaného a jeho rodiny nebola od roku 2010, informácie o rodine mala v podstate iba od obžalovaného. Priznala, že nevie nič o vzťahoch v rodine obžalovaného a ani ako žili. Z jej výpovede vyplynulo, že do istého času spolu s manželom finančne podporovali pošk. L. a B. B., a to sumou po 50 Eur mesačne, čo potvrdili aj poškodení. Nakoľko svedkyňa S. B. je matkou obž. B., navyše je na neho v dôsledku svojho veku a značných zdravotných problémov plne odkázaná, možno do určitej miery pochybovať o objektívnosti jej výpovede.

Svedkyňa W. N. sa ku skutku vyjadriť nevedela, o obž. B. sa vyjadrovala pozitívne, nadmerné požívanie alkoholu obž. B. poprela. Uviedla, že žiadnej konfliktnéj situácie osobne prítomná nebola, informácie má iba od obž. B.. Vzťah obž. B. so synmi vnímala ako zlý, uviedla, že synovia nemajú k obžalovanému úctu. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že W. N. je súčasná priateľka obžalovaného, preto možno pochybovať o nezaujatosti jej výpovede, navyše sama uviedla, že informácie o veci má iba od obžalovaného B..

Zároveň je pochopiteľné, že obžalovaný svoju osobu pred súčasnou priateľkou nevykresľoval negatívne a snažil sa prezentovať v dobrom svetle, a to aj pokiaľ ide o požívanie alkoholu.

Pokiaľ ide o výpoveď svedkyne O. W. uvádzam, že túto jednoznačne považujem za účelovú a neobjektívnu. Táto svedkyňa nebola vypočutá v prípravnom konaní, jej výsluch nebol navrhnutý ani po podaní obžaloby a ani v úvode prvého hlavného pojednávania, kedy súd rozhodoval o rozsahu dokazovania. Obžalovaný výsluch tejto svedkyne navrhol až na druhom hlavnom pojednávaní. Napriek nesúhlasu intervenujúceho prokurátora s vykonaním daného výsluchu, nakoľko tento úkon nebol navrhnutý v zákonom určenej lehote, súd, po argumentácii obhajcu obžalovaného, že obžalovaný je takej povahy, že nechcel nikoho obťažovať, ale svedkyňa sa mu po pozretí reportáže v televízii sama ponúkla, že mu chce pomôcť, lebo to čo videla v televízii je „nehorázne“, vykonanie dôkazu výsluchom svedkyne O. W. pripustil. V rozpore s uvedeným svedkyňa W. v priebehu svojej výpovede uviedla, že o svedectvo na súde ju požiadal obž. B.. Vo svojej výpovedi popísala jeden fyzický konflikt, kedy videla ako pošk. B. B. na dvore domu kopol do ležiaceho obžalovaného, kedy na neho zakričala a vtedy vybehla von aj S. B. a syna od obžalovaného odtiahla. Vyjadrila sa, že sa nedá povedať, že by išlo o jednostranné napadnutie, bolo to skôr vzájomné.

Zo spáchania skutku obž. B. usvedčujú aj výpovede svedkov, ktoré boli čítané na hlavnom pojednávaní, a to F. W., K. X., J. X., W. J. a W. N.. Je pravdou, že ide o svedkov nepriamych, ktorí mali informácie len sprostredkované od poškodených, zároveň je ale dôležité, že poškodení týmto svedkom rozprávali o konaní obžalovaného dávno predtým ako bolo podané trestné oznámenie, teda v čase, keď boli zo strany obžalovaného týraní.

K znaleckému posudku PhDr. Franeka uvádzam, že tento vykonával psychologické vyšetrenie poškodených, na základe ktorého dospel k záverom vyjadreným v znaleckom posudku a jeho následných výpovediach. Podotýkam, že zo znaleckého posudku vyplýva, že okrem samotného psychologického vyšetrenia pri svojich záveroch čerpal aj z konzultácie s vyšetrovateľom, prítomnosti pri výsluchu poškodených, vyšetrovacieho spisu a zdravotnej dokumentácie. Som toho názoru, že absencia vyhľadania lekárskej pomoci zo strany poškodených nijakým spôsobom nevyvracia závery znalca, že poškodení boli zo strany obžalovaného psychicky týraní. Je všeobecne známe, každý sa s násilím či už fyzickým alebo psychickým vysporiadava svojím spôsobom a nie každé týranie musí vyústiť do potreby vyhľadania lekárskej pomoci. Rovnako ani skutočnosť, že poškodení bratia B. úspešne ukončili vysokoškolské štúdium nemôže byť argumentom na spochybnenie záverov znalca. Pri znaleckom skúmaní poškodení popísali znalcovi svoje subjektívne pocity a psychické stavy, do ktorých sa podľa ich názoru dostávali v dôsledku konania obžalovaného. Zvlášť upozorňujem na správanie sa pošk. R.. B. B., ktorý po poslednom incidente s obžalovaným zo dňa 06.05.2017 situáciu už ďalej psychicky neunesol a nad rozbitými dverami a rozhádzanou izbou plakal ako malé dieťa. Mám za to, že aj uvedená neprimeraná reakcia poškodeného R.. B. B. na danú situáciu poukazuje na zdevastovaný psychický stav poškodeného, ktorý je v priamej príčinnej súvislosti s konaním obžalovaného.

Z výpovedí poškodených vyplýva, že práve táto udalosť bola podnetom na podanie trestného oznámenia. V súvislosti s obranou obžalovaného, že trestné oznámenie bolo podané ako pomsta za priestupkové konanie voči R.. B. B. konštatujem, že z rozhodnutia Okresného úradu Pov. Bystrica, odboru všeobecnej vnútornej správy č. 2017/151 zo dňa 22.11.2017 vyplýva, že toto priestupkové konanie sa začalo až dňa 22.08.2017, kedy bolo predvolanie na prejednanie priestupku doručené účastníkovi konania R.. B. B.. Trestné oznámenie bolo R.. B. B. aj R.. L. B. na Okresnom riaditeľstve PZ podané dňa 17.06.2017. Poškodená K. B. trestné oznámenie ani nepodávala. Vo svojej výpovedi uviedla, že už chcela mať s obž. B. pokoj, ale keď už bolo na základe trestných oznámení synov trestné konanie začaté, tak ku skutku vypovedala tak, ako sa to dialo.

Pokiaľ ide o bezdôvodné odopieranie stravy a tvrdenie súdu, že obžalovaný nemal žiadnu povinnosť zabezpečovať svojim plnoletým synom stravu, nakoľko im prispieval na výživu každému po 100 Eur mesačne podľa rozhodnutia súdu, podotýkam, že vyživovacia povinnosť obi B., ale aj pošk. B., voči obom synom bola určená až na konci roku 2015, kedy boli už v poslednom a predposlednom ročníku vysokoškolského štúdia. Už vtedy, v návrhu na určenie vyživovacej povinnosti pošk. L. B. uviedol uznesenie Okresného súdu Pov. Bystrica, sp. zn. 6C/272/2015, č.l. 197-198 vyš. spisu), že manželstvo jeho rodičov bolo rozvedené, lebo jeho otec nadmerne pil alkohol, po ktorom sa agresívne správal voči svojim deťom a manželke. Na chod domácnosti prispieval iba sporadicky, neprispieval na stravu, deťom nedával rodinné prídavky, požadoval od nich, aby mu platili nájom za pobyt doma, neustále im

pripomínal, aby ukončili štúdium a išli do práce, aby mal od nich pokoj a vyhrážal sa im, že im vypne prúd. Stravovanie, šatenie a poriadok v domácnosti zabezpečuje iba matka, ktorá financuje aj štúdium detí, bez príspevku zo strany otca. Pokiaľ im nestačili peniaze od matky, často si financie požičiavali.

So záverom súdu, že bolo preukázané, a to najmä výpoveďou svedkyne W., že synovia sa voči otcovi správali recipročne, tak ako on ku nim, ba niekedy aj horšie, nemožno súhlasiť, nakoľko táto bola podľa jej tvrdenia očitým svedkom iba jedného fyzického konfliktu, pričom aj ten mal byť vzájomný. Ku kamarátstvu jej syna s bratmi B. a argumentu, že títo sa mu nikdy nestážovali, že by im obžalovaný B. robil zle uvádzam, že podľa výpovede svedkyne jej syn sa s bratmi B. mal kamarátiť na základnej škole, pričom predmetom tohto trestného konania je až obdobie, kedy boli bratia B. a strednej škole a vysokej škole.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mám za to, že súd na základe zisteného skutkového stavu, po vyhodnotení dôkazov jednotlivo i v ich súhrne, mal konanie obž. X. B., s prihliadnutím na spôsob vykonania činu, jeho následky a okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku, právne kvalifikovať ako zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukázaním na § 138 písm. b/, j/ Tr. zák. a mal mu uložiť primeraný trest.

S prihliadnutím na tieto skutočnosti považujem moje odvolanie za odôvodnené a navrhujem aby Krajský súd Trenčín vyhovel môjmu odvolaniu, podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Pov. Bystrica sp.zn. 1T/10/2019 zo dňa 17.09.2019 a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. mu vrátil vec, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.“

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní, prokurátorka krajskej prokuratúry zotrvala na písomne podanom odvolaní a navrhla mu vyhovieť. Obhajca obžalovaného navrhol odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť.

Krajský súd, ako súd odvolací, nezistiac dôvody pre rozhodnutie podľa § 316 Tr. por., na podklade podaného odvolania na verejnom zasadnutí preskúmal v rozsahu a z dôvodov podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého rozsudku okresného súdu, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Svoju prieskumnú povinnosť odvolací súd okrem vytýkaných chýb zameral aj na prípadné chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, avšak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Na základe vykonania svojej prieskumnej povinnosti v uvedených zákonných medziach odvolací súd dospel k záveru, že podané odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o správnosť postupu okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu odvolaním prokurátora napadnutého výroku oslobodzujúceho rozsudku okresného súdu, z obsahu odvolania a jeho dôvodov vyplýva, že v podanom odvolaní je vytýkané, že okresný súd napriek nesúhlasu intervenujúceho prokurátora vykonal výsluch svedkyne O. W. na návrh obžalovaného, ktorý návrh nebol daný po podaní obžaloby, ani v úvode hlavného pojednávania, ale až na „druhom“ pojednávani.

Aj keď to z odôvodnenia odvolania nevyplýva, zrejme prokurátor považoval vykonanie tohto výsluchu svedkyne na návrh obžalovaného za rozporný s ustanovením § 240 ods. 3 Tr. por. Odvolací súd sa v danom prípade nestotožňuje s uvedenou procesnou námietkou, nakoľko možnosť súdu odmietnuť vykonanie navrhovaného dôkazu podľa uvedeného ustanovenia je fakultatívna, nie obligatórna („... vykonanie neskôr navrhnutých dôkazov, ktoré stranám neboli známe v čase doručenia výzvy, môže súd odmietnuť“).

Na základe preskúmania veci odvolací súd nezistil v postupe okresného súdu ani existenciu procesných chýb, v odvolaní prokurátora nevytýkaných, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 317 ods. 1 Tr. por.

Pokiaľ ide o správnosť samotného napadnutého rozsudku okresného súdu, odvolania prokurátora a z vyššie citovaného obsahu jeho písomných dôvodov vyplýva, že prokurátor v dôvodoch odvolania proti napadnutému rozsudku okresného súdu namietal správnosť postupu okresného súdu pri hodnotení vykonaných dôkazov, na základe ktorého hodnotenia dôkazov okresný súd dospel k záveru o tom, že skutok, pre ktorý bola na obžalovaného v prejednávanej veci podaná obžaloba, nie je trestným činom, v čom videl vadu napadnutého rozsudku v zmysle § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por.

Vzhľadom na obsah výrokovvej časti napadnutého rozsudku a v súvislosti s preskúmaním veci v tomto odvolacom konaní odvolací súd v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 208 Tr. zák. považuje za nevyhnutné poukázať na nasledovné:

Trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 sa dopustí ten, kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie

- a) bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálenín rôzneho druhu, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť,
- b) bezdôvodným odopieraním stravy, odдыхu alebo spánku alebo odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, ošatenia, hygieny, zdravotnej starostlivosti, bývania, výchovy alebo vzdelávania,
- c) nútením k žobrote alebo k opakovanému vykonávaniu činnosti vyžadujúcej jej neúmernú fyzickú záťaž alebo psychickú záťaž vzhľadom na jej vek alebo zdravotný stav alebo spôsobilý poškodiť jej zdravie,
- d) vystavovaním vplyvu látok spôsobilých poškodiť jej zdravie, alebo
- e) neodôvodneným obmedzovaním v prístupe k majetku, ktorý má právo užívať,

Odvolací súd s poukazom na formuláciu vyššie uvedeného trestného činu považuje za potrebné poukázať na to, že podľa ustálenej súdnej praxe týraním v zmysle vyššie citovaného ustanovenia je úmyselné zlé zaobchádzanie, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti, bezcitnosti a určitou trvácnosťou. Niet zrejme pochyb o tom, že spáchanie len jediného z konaní, uvedených v niektorom z písmen a) až e) §-u 208 Tr. zák., by samo osebe nemohlo napĺňať všetky pojmové znaky skutkovej podstaty uvedeného trestného činu, nakoľko by zrejme chýbal znak určitej trvácnosti.

Pri posudzovaní otázky, či sa stal skutok (v procesnom zmysle), pre ktorý je páchatel' trestne stíhaný a bola na neho podaná obžaloba za situácie, že obžaloba kladie tomuto páchatel'ovi za vinu viacero konaní, je predovšetkým úlohou súdu ustáliť, pod aký druh trestného činu v zmysle § 122 Tr. zák. by mali byť tieto viaceré konania podriadené, teda či ide o viac trestných činov vo viacčinnom súbehu, alebo či ide o pokračovací trestný čin, alebo či ide o hromadný trestný čin. Pre prípad viacčinného súbehu trestných činov a pri pokračovacom trestnom čine kvôli ustanoveniu § 10 ods. 15 Tr. por. je v procesnom zmysle nutné každé jednotlivé konkrétne konanie páchatel'a posudzovať ako samostatný skutok, pričom pri hromadnom trestnom čine predstavuje súhrn jednotlivých konaní páchatel'a v procesnom zmysle len jeden skutok.

Za situácie, ak súd rozhoduje o viacerých konaniach páchatel'a tak, ako aj v tomto prípade, je preto jeho primárnou úlohou ustáliť, či konanie páchatel'a vykazuje znaky viacčinného súbehu trestných činov, alebo ide o čiastkové útoky (v procesnom význame samostatné skutky) pokračovacieho trestného činu, alebo ide len o jeden skutok hromadného trestného činu. Keďže ustanovenie § 278 ods. 1 Tr. por. ukladá povinnosť súdu rozhodnúť o každom skutku (v procesnom význame), ktorý je uvedený v obžalobe, jedine ustálenie správneho záveru súdu v tejto otázke mu potom umožňuje procesne správne rozhodnúť aj za situácie, ak niektoré z viacerých obžalobou tvrdených konaní nemá preukázané.

Niet zrejme pochyb o tom, že ak v prípade viacčinného súbehu trestných činov súd na základe vykonaného dokazovania nemá preukázané, že sa stal niektorý z viacerých skutkov, je o tomto skutku nevyhnutné rozhodnúť podľa § 285 písm. a) Tr. por. To isté platí aj v prípade nepreukázania niektorého z viacerých čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu s poukazom na ustanovenia § 278 ods. 1 a § 10 ods. 15 Tr. por. (viď R 55/2013).

Iná je však situácia v prípade hromadného trestného činu, definovaného v ustanovení § 122 ods. 11 Tr. zák. Podľa tohto ustanovenia za hromadný trestný čin sa považuje jeho spáchanie viacerými činmi, ktoré samostatne ešte nie sú trestným činom. V prípade hromadného trestného činu súhrn viacerých jednotlivých aktov preto predstavuje v procesnom slova zmysle jeden skutok, ktorý je možné upravovať v rámci zachovania totožnosti skutku. V prípadoch hromadných trestných činov, ak sa vykonaným dokazovaním nepreukáže spáchanie niektorého z viacerých konaní, kladených obvinenému za vinu, sa nerozhoduje o každom z viacerých konaní osobitne, ale toto konanie sa len „vypustí“ a v odôvodnení rozhodnutia sa len uvedie, na základe akých zistení dospel k takémuto skutkovému odchýleniu sa od

obžaloby. Takýto postup je v zásade možný aj v prípade, ak vykonaným dokazovaním vyjdú najavo nové, v obžalobe neuvedené ďalšie skutkové okolnosti, ktoré by mali byť súčasťou hromadného trestného činu.

Na základe preskúmania veci odvolací súd dospel k záveru, podľa ktorého okresný súd postupoval správne, ak v prejednávanom prípade vec posudzoval ako podozrenie zo spáchania hromadného trestného činu v zmysle § 122 ods. 11 Tr. zák., ktorý prístup umožňoval okresnému súdu úpravy skutku oproti obžalobe pri zachovaní totožnosti skutku. Za formálne správny je potrebné považovať aj postup okresného súdu, ak vzhľadom na ním ustálené úpravy skutku, pre ktorý bola podaná obžaloba, dospel k záveru, že nejde o trestný čin a za tejto situácie vo výroku rozsudku v rámci oslobodenia obžalovaného spod obžaloby uviedol skutok tak, ako bol formulovaný v skutkovej vete obžaloby.

V súvislosti s odvolaním prokurátora namietanou správnosťou hodnotenia vykonaných dôkazov zo strany okresného súdu odvolací súd považuje za potrebné poukázať na to, že hodnotenie vykonaných dôkazov v trestnom konaní upravuje ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por. Podľa tohto ustanovenia orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Zákon pritom neustanovuje nijaké pravidlá pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Voľné hodnotenie dôkazov je dôsledkom zložitej duševnej činnosti a vytvára sa logickým úsudkom. Orgány činné v trestnom konaní a súd musia vo svojom rozhodnutí zdôvodniť svoje vnútorné presvedčenie. Vnútorné presvedčenie je odôvodnené objektívnymi skutočnosťami a je ich logickým dôsledkom. Možno preto teda preskúmať, či postup pri vytváraní vnútorného presvedčenia bol správny a či vnútorné presvedčenie je dôvodné. Ak teda súd prvého stupňa postupuje pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Tr. por., to znamená, že ich hodnotí podľa vnútorného presvedčenia, ktoré je založené na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, ako aj v ich súhrne a urobí logicky odôvodnené úplné skutkové závery, nemôže odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušiť napadnutý rozsudok ani preto, že by bolo možné na základe hodnotenia vykonaných dôkazov v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. dospieť aj k iným do úvahy prichádzajúcim skutkovým výsledkom. V takom prípade by totiž nebolo možné napadnutému rozsudku súdu prvého stupňa vytknúť žiadnu vadu v zmysle ustanovenia § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť aj to, že ani v prípade, ak by skutkový stav veci nebol podľa názoru odvolacieho súdu správne zistený, pretože súd prvého stupňa by nehodnotil správne dôkazy vykonané vo veci samej, teda v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por., môže odvolací súd upozorniť súd prvého stupňa len na to, v ktorých smeroch sa má konanie doplniť, alebo čím sa treba znovu zaoberať, nesmie však udeľovať záväzné pokyny o spôsobe hodnotenia dôkazov.

Podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku, na obsah ktorého týmto odvolací súd poukazuje v zmysle jednoty rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa, okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel ku skutkovému záveru, podľa ktorého vykonané dôkazy v zmysle § 285 písm. a) Tr. por. aj na základe aplikácie zásady „v pochybnostiach v prospech obvineného“ bez akýchkoľvek pochybností nepreukazujú, že sa stalo všetko tak, ako je to uvedené v skutkovej vete obžaloby, v dôsledku čoho okresný súd dospel k záveru, že v zmysle § 285 písm. b) Tr. por. skutok nie je trestným.

Na základe preskúmania veci, odvolací súd dospel k záveru, že skutkové zistenia okresného súdu, uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku, majú úplnú oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania a nevykazujú vady, ktoré by mali základ v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por., ako aj v nesprávnej aplikácii jednej zo základných zásad trestného konania, a to zásady „v pochybnostiach v prospech obvineného“. Okresný súd v prejednávanom prípade stál pre úlohou posúdiť hodnovernosť proti sebe stojacich skupín dôkazov za situácie, že proti sebe stojace priame dôkazy, výpovede vypočutých osôb, pochádzali z rodiny, v ktorej boli nepochybne zistené tak povediac až dlhodobé nepriateľské vzťahy, pričom každá zo strán týchto nepriateľských vzťahov hovorila o príkorí z druhej strany. Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd správne a v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania pristupoval k hodnoteniu vykonaných dôkazov, majúc na zreteli túto nepochybne preukázanú skutočnosť.

Z vyššie citovaného obsahu odôvodnenia odvolania odvolací súd konštatuje, že prokurátor v dôvodoch odvolania nenamietá, že by skutkové závery okresného súdu nemali oporu v tom, čo vyplynulo z vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní, resp. že by bol postup okresného súdu rozporný s

ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. v zmysle vyššie uvedeného teoretického rámca, ale sa len domáha vyvedenia iných záverov, iného hodnotenia dôkazov s tým, aby odvolací súd nariadil okresnému súdu, čo má vyvodiť z vykonaných dôkazov (ustáliť skutkové závery z tvrdení poškodených, na ktoré v dôvodoch odvolania poukazuje). Takejto požiadavke však odvolací súd v zmysle vyššie uvedených úvah o oprávnení odvolacieho súdu preskúmavať správnosť postupu súdu prvého stupňa pri hodnotení dôkazov nemôže v žiadnom prípade vyhovieť, keďže odvolací súd nemá právomoc udeľovať súdu prvého stupňa záväzné pokyny o spôsobe hodnotenia dôkazov (nemá právo prikazovať, o ktoré konkrétne dôkazy má oprieť skutkový stav veci a aké konkrétne závery má z vykonaných dôkazov vyvodiť). Odvolací súd opakovane zdôrazňuje, že môže upozorniť súd prvého stupňa len na to, v ktorých smeroch sa má konanie doplniť, alebo čím sa treba znovu zaoberať.

S poukazom na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku a na základe preskúmania obsahu spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku riadne vypořiadal so všetkými okolnosťami, významnými pre rozhodnutie a dal riadne odpovede, prečo nedospel k záverom, vyvedenia ktorých sa domáhal prokurátor v dôvodoch svojho odvolania. Odvolací súd musí tiež konštatovať, že argumentácia okresného súdu, o ktorú oprel svoj záver o nepreukázaní skutku, pre ktorý je obžalovaný je trestne stíhaný, v rozsahu obžalobou uvádzanej objektívnej stránky činu (konania obžalovaného) a subjektívnej stránky činu (preukázania úmyslu obžalovaného spôsobiť následok, uvedený v ustanovení § 208 ods. 1 Tr. zák., majúci na zreteli, že nedbanlivosť vo vzťahu k následku nemôže byť subsumovaná pod znaky úmyslu), má úplnú oporu v obsahu vykonaného dokazovania, nakoľko dôvody, ktorými odôvodňoval, prečo nedospel k záveru o jednoznačnom a nepochybnom preukázaní spáchania skutku obžalovaným tak, ako to uvádzali poškodení, majú oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania. Okresný súd podľa názoru odvolacieho súdu pri ustáľovaní svojich skutkových záverov, ktoré vyvodil z výpovede obžalovaného, postupoval aj v súlade s ustálenou súdnou praxou, podľa ktorej ak súd stojí pred úlohou zhodnotiť vierohodnosť dvoch v podstatných bodoch diametrálne odlišných dôkazov, nemôže nevierohodnosť jedného z týchto dôkazov odôvodniť len okolnosťami, ktoré svedčia o vierohodnosti druhého dôkazu (viď R 6/1970). Pokiaľ okresný súd v konečnom dôsledku pri svojom rozhodnutí vychádzal z výpovede obžalovaného, podľa názoru konal tak na základe správnej aplikácie zásady „v pochybnostiach v prospech obvineného“.

Pokiaľ prokurátor v dôvodoch svojho odvolania zaujal názor, podľa ktorého samotný vzťah svedkyne N. k obžalovanému a okolnosť, že obžalovaný požiadal svedkyňu W. o výpoveď, by mali diskvalifikovať ich výpovede pred súdom, odvolací súd sa s touto argumentáciou prokurátora nemohol stotožniť, nakoľko uvedené skutočnosti ešte samé osebe nemôžu logicky a rozumne odôvodniť záver, že uvedené svedkyne po zákonom poučení nevypovedali pravdivo o skutočnostiach, ktoré vnímali svojimi zmyslami.

Na podklade odvolania prokurátora odvolací súd skúmal aj správnosť napadnutej výrokovej časti rozsudku okresného súdu z hľadiska existencie prípadných ďalších väd, v odvolaní prokurátora nevytýkaných, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Z tohto hľadiska odvolací súd považuje za potrebné poukázať na to, že podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

- a) vo veci rozhodol nepríslušný súd,
- b) súd rozhodol v nezákonom zložení,
- c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,
- d) hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,
- e) vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania,
- f) trestné stíhanie bolo vykonané bez súhlasu poškodeného, hoci jeho súhlas sa podľa zákona vyžaduje,
- g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,
- h) bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa,
- i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť,
- j) bolo uložené ochranné opatrenie, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,

k) proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné,
l) odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody, alebo zoberal na vedomie späťvzatie odvolania obhajcom alebo osobou uvedenou v § 308 ods. 2 napriek tomu, že obvinený nedal výslovný súhlas na späťvzatie odvolania,
m) pred podaním obžaloby generálny prokurátor zrušil právoplatné rozhodnutie prokurátora po lehote uvedenej v § 364 ods. 3,
n) bol obvinenému uložený trest odňatia slobody na doživotie a súd rozhodol, že podmienené prepustenie z výkonu tohto trestu nie je prípustné.

Na základe preskúmania napadnutého rozsudku okresného súdu z uvedených dôvodov odvolací súd v prejednávacom prípade nezistil existenciu väd napadnutého rozsudku, uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 319 Tr.por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné. Keďže s poukazom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasmi členov senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.